

DANA HLAVATÁ
KREATÚRA

*6 príbehov podľa skutočnosti
s pridaním fantázie autorky*

MARENČIN PT

*Mojim skvelým priateľom a úžasným divadelným
a televíznym umelcom, ktorí sa celý život venujú
tvorbe pre deti –*

Janke a Tomášovi ŠEBOVCOM.

Ďakujem, že vás mám. Už celé roky.

© Dana Hlavatá, 2018

© Marenčin PT, spol. s r. o., 2018

Jelenia 6, 811 05 Bratislava

marencin@marencin.sk www.marencin.sk

Cover & Layout © Marenčin Media, 2018

Jazyková úprava Ria Jesenská

713. publikácia, 1. vydanie

ISBN 978-80-569-0209-7 (viaz.)

ISBN 978-80-569-0210-3 (ePDF)

ISBN 978-80-569-0211-0 (ePub)

Kreatúra

Zvuk policajnej sirény prehlušil huriavk na ulici. Keď auto zastalo pri krajnici, vystúpila z neho dvojica mužov. Pohľadom najprv šibli po ležiacom mužovi na chodníku.

„Rozíďte sa! Okamžite ustúpte!“ rozháňal sa rukami mladší z vyšetrovateľov. Hlúčik ľudí, ktorý tam postával, neochotne urobil krok dozadu.

„Zostanú len tí, ktorí to videli.“

Zopár ľudí sa otočilo na opätku a pomaly sa rozchádzali. Zostalo len zopár zvedavcov. Ale ani jeden z nich neprehovoril, každý len mlčky sledoval, čo sa bude diať.

„Žiadni svedkovia? No tak, vážení, niekto to vidieť musel. Kto z vás nám volal?“

„Ja som vám telefonovala,“ povedala zavalitá žena stredných rokov v domácom oblečení z česaného silonu bordovej farby, ktorá vyšla z vchodu domu, „chcela som si odskočiť, prezliecť sa, ale keď ste už tu.“

„Čo ste videli?“ spýtal sa mladší z mužov a potiahol si opasok na nohaviciach. Upriamil pohľad na ženu. Žena sa poobzerala okolo seba a s ťažkým povzdychom pokývala hlavou.

„Najprv som volala sanitku, potom vás,“ azda päťdesiatročná žena preniesla pohľad k záchranárom, ktorí tam už

len postávali a pokrčením ramien dali najavo, že sa už nič nedalo robiť. Žena si natiahla na prst pramienok ryšavých vlasov. Siahali jej po plecيا. Zatvorila ústa, zovrela ich, akoby už nemala čo povedať.

„Čepeľ noža zasiahla krčnú tepnu. Keď sme prišli, bol už mŕtvy. Vykrvácal,“ informoval policajných vyšetrovateľov lekár záchranej služby a pokrútil hlavou, „musel to byť dosť vysoký človek. Nižší páchatel by ho bodol do srdca alebo...“

„To sa uvidí,“ prerušil ho mladší z vyšetrovateľov, „súdny lekár je už na ceste.“

Mŕtvola muža s nakrátko ostrihanými vlasmi, zavalitej postavy ležala horeznak. Nohy mal naširoko rozhodené a pohľad blankytné modrých očí bol upretý k nebu. Vyšetrovateľ sa pozrel tým smerom, akoby chcel zistiť, na čo sa zavraždený pozerá a potom sa sklonil k ležiacemu.

„To je na šľak trafenie! Zabijú ho uprostred bieleho dňa a pár metrov od budovy súdu,“ zamrmlal si pre seba druhý muž, „chlap je vyštáfirovaný v obleku a košeli bez kravaty. Možno nejaký podnikateľ. Ale je možné aj to, že práve vyšiel odtiaľ,“ ukázal smerom k vchodu súdu, „možno je tam zamestnaný,“ čupol si k mŕtvemu mužovi a keď ho prešacoval a vytiahol z vnútorného vrečka saka buksu k dokladmi, nebol o nič múdrejší.

„Maroš Kotár,“ povedal meno kolegovi, „zistíme, kto to bol.“

„Ja som to videla,“ žena s ryšavými vlasmi sa porozhliadala okolo seba, akoby sa chcela uistiť, či má dostatočné auditórium a dôležito dodala: „Videla som, čo sa stalo.“

Keby svedkyňa nielen videla, ale aj vedela, že Maroša Kotára mohol zabiť ktokoľvek, určite by si na tom zgustla. Dôvodov, pre ktoré by muža v obleku chcel niekto zničiť zo sveta, bolo hneď niekoľko. A niekoľko bolo aj ľudí, ktorí by ho najradšej videli škarviť sa v horúcom pekle.

Do súdnej siene, v ktorej bolo pojednávanie verejné a v ktorej už sedeli účastníci konania so svojimi právnymi zástupcami, vošla sudkyňa. Všetci vstali, aby si na pokyn ženy v talári znovu sadli. Na dnešnom pojednávaní, ktoré bolo verejné, mala rozhodnúť o budúcnosti rodiny, ktorej rozpad sa nenávratne blížil. Nezhody v manželstve sa prehlbovali celé roky. Na začiatku vzťahu manželov Kotárovcov bola obrovská láska. Láska dvoch mladých ľudí, ktorí kam prišli, tam rozdávali dobrú náladu. Niet divu, že boli všade obľúbení a tak si po pár mesiacoch chodenia povedali, že to spolu skúsia, veď o nič nejde. Len o papier, ktorý však rokmi spolužitia nadobudol váhu kolosea. A Jana Kotárová sa pod ním dusila. O nič menej ako pod patriarchálnou nadvládou Maroša, dokazovanou nielen pevnou rukou, ale aj zvrátenými vyhrážkami, ktoré plnil doslova a do písmena. Napriek tomu, že Maroš po tom, ako mu Jana privedla na svet dcérky, dvojčatá, sľuboval, že ich ochráni pred celým svetom, ony sa museli brániť pred ním. Pred vlastným otcom. A Jana pred manželom, ktorý bol ním už len pro forma a len na papieri. Za posledné roky sa situácia v rodine vyostřila. Napriek tomu, že Jana počúvla rady iných, aby sklonila hlavu a v manželstve čosi vydržala, nič nepomáhalo. Ani hrať mŕtveho chrobáka, ani zvyšovať hlas, či znižovať z latky náročnosti. Voči manželovi, voči sebe samej.

Korpuľentná sudkyňa v talári a v rokoch, s nakrátko ostrihanými sivými vlasmi, pôsobila prísne. Krátko sa pozrela po auditóriu, ktoré sedelo v miestnosti. Maroš Kotár sa na ňu nepozrel. Nezaujímali ho žiadni ľudia v pojednávacej sieni. Staral sa len o seba. Jediné, čo chcel, aby to už mal za sebou a výsledok bol taký, v aký sám dúfal. Sudkyňa ani obrvou

nepohla, keď sa chopila slova. Uprela na zúčastnené strany pohľad naširoko posadených očí na hranatej tvári a krátko si odkašľala.

„Začínam pojednávanie vo veci rozvodového konania medzi účastníkmi, navrhovateľkou Janou Kotárovou, rodenou Palečkovou, a odporcom Marošom Kotárom. Z manželstva vzišli dve maloleté deti, Petronela a Pavlína Kotárové, narodené 12. mája 2007. Právni zástupcovia, chcem sa spýtať, zmenilo sa niečo od podania návrhu, nastali nejaké nové skutočnosti?“ sudkyňa sa s otázkou obrátila na rachitickú štyridsaťročnú právnu zástupkyňu Jany Kotárovej, ktorá vstala a krátko odpovedala.

„Nie.“

Vzápätí na to sa postavil muž strednej postavy v obleku šitom na mieru a s motýlikom sivej farby pod krkom. Záporne potriasol hlavou.

„Nie.“

„Konštatujem, že od okamihu podania návrhu na začatie rozvodového konania sa nič nezmenilo, nenastali žiadne nové skutočnosti, a preto pojednávanie otvám. Prosím navrhovateľku, aby predniesla svoj návrh a uviedla dôvody, pre ktoré podala žiadosť o rozvod.“

Jana Kotárová sa postavila. Drobné žieňa, s vlasmi odfarbenými na ebenovú, malo úzku tvár, ostrý nos a malé očká jej nervózne behali sem a ta. Nemerala viac než meter šesťdesiat. Popravila si sukňu, ktorá sa jej pri sedení vyhrnula, a nervózne pozrela na sudkyňu.

„Ja... ja neviem, čo chcete počuť... odkiaľ mám začať.“

„Najlepšie bude od začiatku. Ako ste sa zoznámili s odporcom. Povedzte nám niečo o tom, ako dlho ste sa s ním poznali a kedy ste uzavreli manželstvo.“

Navrhovateľka sa zhlboka nadýchla a oprela sa rukami o stôl. Vzápätí na to sa vystrela, previnilo sa pozrela na svoju právnu zástupkyňu a prekrížila si ruky, akoby nevedela čo

s nimi. Právna zástupkyňa prikývla hlavou, povzbudzujúcu ju k výpovedi.

„Chodiť sme spolu začali ešte vtedy, keď... keď som študovala na vysokej škole. Maroš už pracoval. Spoznali sme sa na ulici. Spýtal sa ma, koľko je hodín... Stála som na zastávke električky v Krasňanoch a keď ma oslovil, rozsypali sa mi skriptá... po zemi. Už ho ani nezaujímal čas, len chcel vedieť, čo študujem. Povedala som mu, že som vo štvrtom ročníku Vysokej školy múzických umení a on na to, či vraj budem maliarka bytov. A že sa mi núka za prvého zákazníka. Rebrík mi vraj bude robiť on, keď je taký vysoký... a že sa o neho budem môcť opierať. Zdalo sa mi to veľmi vtipné. On sa mi zdal zábavný... imponoval mi. Zasmiala som sa a on ma pozval na kávu. Ale už vtedy, keď sme sedeli na tej káve, som vycítila, ako mu prekáža, že onedlho budem mať diplom. Teda, ak úspešne ukončím školu... Nebol dôvod, pre ktorý by som nemala,“ rozhovorila sa Jana a spriama sa pozerala na sudkyňu. V duchu si pomyslela, ani som netušila, že mi to tak pôjde, že dokážem o tom hovoriť pred cudzími ľuďmi. Na Maroša sa ani nepozrela. Cítila jeho pohľad, no vydržala sa nepozrieť na jeho stranu.

„Chcete povedať, že odporca trpel vo vzťahu tým, že vy máte vysokoškolské vzdelanie? Že mu to robilo problém?“

„Ja neviem... či tomu tak bolo od začiatku, ale postupom času... mi to dával najavo.“

„Pripomínali ste mu alebo vyčítali, že on nemá vysokoškolské vzdelanie?“

„Nie,“ Jana skríkla. Keď si uvedomila svoj zvýšený hlas, sklonila hlavu. „Prepáčte. Chcela som len povedať, že som mu nikdy nepripomínala ani nevyčítala, že on má len učňovku,“ Jana Kotárová šibla pohľadom po mužovi. Ten si s dešpektom vyhrnul rukávy košele.

„No jasné, len! To je pre teba typické! Hráš sa tu na neviniatko a zatiaľ si mi to otlkala o hlavu, kedy si len mohla, že

si čosi viac ako ja! Figu borovú mi nič neplieskavala o hlavu! Len to priznaj, nehraj tu chrumkavú!“

Sudkyňa zvrážila obrvy.

„Pán odporca, nedostali ste slovo,“ obrátila sa na neho, vzápätí na Janu Kotárovú. „Pani navrhovateľka, čo bolo ďalej? Ako sa vyvíjal váš vzťah?“

„Chodili sme spolu s menšími prestávkami takmer tri roky.“

„Čo tým myslíte, s prestávkami. Znamená to, že ste sa s ním za ten čas rozišli?“

„Dvakrát. Raz to bolo preto, že sa opil a urobil mi scénu na chate, kde sme boli s priateľmi,“ navrhovateľka preniesla váhu z nohy na nohu. Cítila, akoby mala nohy ťažké ako metrický cent. „Neskôr prišiel za mnou. Ospravedlnil sa a povedal, že sa to už nikdy nestane. V tom čase sme už boli zasnúbení. Ani nie o dva týždne obrúčku stratil. Považovala som to za isté znamenie, pretože sa hovorí, že ak sa obrúčka odkotúľa, ak spadne pod stôl, šťastie sa od nás odvráti. Odgúľa sa. Mala som ho rada. Odpustila som mu.“

„Ty mi nemáš čo odpúšťať! Ani vtedy, ani teraz!“ ruka Maroša Kotára vyletela do vzduchu, akoby sa hlásil. Oprel sa ľavým laktom o stôl a pravú ruku si vystretú pridržoval.

Sudkyňa sa prísne pozrela na odporcu. Ten len akomak mykol hlavou a jazykom si vošiel pomedzi zuby. Vydal zo seba jemný sipot. Jana pokračovala vo výpovedi.

„Druhý raz... som sa dozvedela, že ma na jednej párty, kde som nemohla ísť, lebo som mala chrípku, podviedol. Nepátrala som po tom, kto to bol, ale donieslo sa mi to. Najprv zapieral... a potom prisahal na zdravie svojej matky... viete, je s ňou stále spojený pupočnou šnúrou.“

Maroš Kotár vyskočil zo stoličky a zrukol na ženu:

„Ty sprostá, tak ty nedáš pokoj s mojou matkou! Keby si ty nejakú mala, držala by si zobák!“

Sudkyňa sa zlostne pozrela na Kotára. Zvýšila hlas.

„Pán právny zástupca, poučte svojho mandanta, ako sa má správať v súdnej sieni. A vy, pani navrhovateľka, pokračujte, prosím.“

„Povedal mi, že bol taký opitý, že ani nevedel, čo robí. A tvrdil, že sa možno ani nič medzi ním a tou ženou nestalo... Nechcela som vedieť, kto bola tá žena, ale sám mi jej meno povedal. Napokon, neskôr sa sama ozvala. Nora Ungehertová... mi volala aspoň trikrát a tvrdila, že je s ním.“ Jana pohodila hlavou smerom k mužovi, ktorému odrazu akoby ani na meno nevedela prísť, „tehotná! Neviem, či to bola pravda, či ho len chcela donútiť, aby sa rozišiel so mnou a zostal s ňou kvôli decku.“

„Platil výživné na dieťa? Narodilo sa, či to nebola pravda, že bola tá dotyčná tehotná s vaším manželom?“

„Vtedy sme neboli manželia!“ vykrikol Maroš Kotár, ale uzemnil ho pohľad právneho zástupcu. Potiahol ho za rukáv a pokrútil hlavou.

„Nie. Žiadne alimenty neplatil. Časom mi bolo jedno, či s ňou niečo mal, alebo nie. Ale vtedy sľuboval, že sa alkoholu viac nedotkne. Ani žiadnej inej ženy. Viem, bola to moja chyba, že som mu zase uverila. V tom čase som ho naozaj milovala. Mala som za sebou dva vzťahy. Chcela som dúfať, že do tretice mi to vyjde. Keď som zistila, že som tehotná ja, Maroš... môj manžel, mal problémy so zákonom.“

„Čo to tu teraz vyťahuješ, ty sliepka! Neodsúdili ma, tak čo to má spoločné s týmto divadlom? To je neskutočné! Koho to zaujíma?“ odporca buchol do stola pästou.

„Súd to zaujíma,“ namietla sudkyňa, „pokračujte, pani navrhovateľka.“

„Odsúdili ho... Dostal podmienku. Zmlátil na ulici jedného pána len preto, že sa mu nepáčila jeho tvár, vraj ho provokovala. Povedal, že to bol ksicht na facku. Tak sa vyjadril.“

„A ty to vieš odkiaľ, keď si tam nebola?“ zasyčal Janin manžel.

„Mal vypité, keď sa do toho pána pustil... Bola som totálne na dne. Vtedy mi zomrela teta, ktorá bola v detskom domove, kde som vyrastala, ako moja mama... a ja som sa utápala v žiali. Nemala som nikoho, len jeho a čakala som, ako som sa dozvedela až neskôr, dvojčičky. Manžel ma presviedčal, že všetko bude dobré, že je to znamenie zhora. Vedel, že verím na horoskopy, aj na niečo, čo je medzi nebom a zemou. Povedal, že budeme dvaja na dvoch. Jednostaj opakoval, že patríme k sebe. Veril, že sa mu narodí synovia. Ale na svet prišli Petra a Pavla. Vzali sme sa krátko po ich narodení. Len tak, so svedkami.“

Maroš Kotár sa ironicky zaškl'abil.

„Mal som radšej vziať nohy na plecía a zmiznúť. Pani sudkyňa, vy neviete, čo je to žiť s hysterickou Xantipou. Tu sa tvári ako neviniatko, ale vy netušíte, čoho je schopná!“

„Upozorňujem vás, pán odporca, ak ešte raz vstúpíte do výsluchu, uložíž vám poriadkovú pokutu. Pán právny zástupca, poučte, prosím, znovu svojho mandanta.“

Právny zástupca sa otočil na svojho klienta, len čo sa ospravedlnil sudkyňi. Tá už preniesla svoju pozornosť na Janu Kotárovú.

„Ako sa vyvíjalo vaše manželstvo? Kedy nastali prvé problémy?“

„Ony vlastne boli stále. Od samého začiatku. Nahovárala som si, že si len musíme na seba zvykať. Iné je spolu chodiť, iné spolu žiť. Bola som na materskej dovolenke. Päť a pol roka...“

„A ja som ťa zatiaľ živil! Nikdy si nebola nič iné, len príživníčka. Imelo! A teraz, keď som bez roboty, ma chceš odkopnúť?!“ Maroš Kotár napriamril dlhú ruku oproti manželke. Ukazoval na ňu prstom. Jeho hlas burácal súdnou sieňou.

„Pán odporca, poslednýkrát vás upozorňujem. Ešte raz a udelím vám peňažnú pokutu. Pokračujte, prosím, pani navrhovateľka.“

Jana Kotárová si sťažka vzdychla. Zahryzla si do spodnej pery a snažila sa vyhnúť nenávisnému pohľadu muža.

„Je pravdou, že v období, kedy som bola na materskej dovolenke, som nemala čas na to, aby som maľovala. Prešvihla som termíny výstav, maľovala som len z času na čas na zákazku. Priatelia si u mňa objednali sem-tam nejaký obraz, ale to len preto, aby som mohla s dievčatami prežiť. Bola to len akási záplata. Môj muž mi už vtedy nedával peniaze, ako mal. Keď som chcela, aby mi dal výplatu, aby mi dal peniaze na deti, musela som prosiť. Neraz ma v noci vytiahol z postele, keď prišiel v noci opitý a kázal mi, aby som si kľakla pred ním na kolená. Musela som opakovať po ňom, že on je ten, koho musím poslúchať a za odmenu dostanem peniaze, ktoré on zarobil v potu... krvi. Bola som úplne na dne,“ Jane Kotárovej preskočil hlas, až jej celkom zlyhal. Snažila sa potlačiť slzy, ktoré sa jej drali do očí. „Z materskej sa vyžiť naozaj nedá. A keď aj tá pominula, bolo to ešte horšie. Dcéry som, kvôli chorobe jednej z nich, nemohla dať do kolektívu, tak mi peniaze chýbali ešte väčšmi. Nezostávalo mi iné, ako muža na slovo... a slepo poslúchať. S obavami, čo zase bude, čo si zase vymyslí, som ho čakávala s večerou, aj keď som vedela, že ak neprišiel do siedmej večer, môže to byť aj nadránom. Raz prišiel o druhej v noci a vytiahol ma z postele. Kričal, aby som mu zohrjala večeru a potom posteľ. Musela som vstať a... keď som pred neho položila tanier s dusenou hovädzinou a ryžou, tresol najprv príborom o stôl a potom tanier hodil o zem. Musela som zbierať prstami každé jedno ryžové zrnko a po každý raz povedať, prepáč, pán môj, už to nikdy neurobím, aby som ťa poslušne nečakala pri dverách ako psík... A potom... potom som si s ním musela ľahnúť do postele. Hnusil sa mi.“

„Ale držala si. Netvrď, že som ti to nerobil dobre! Keby som ťa ja neprekotil, kto iný by sa už na teba ulakomil. Ved' sa na

seba pozri, ako vyzeráš. Kúp si zrkadlo a...“ jeho plamennú reč prerušil právny zástupca, ktorý vedel, čo bude nasledovať.

„Prepáčte, vážený súd.“

Sudkyňa ho však akoby nepočula. S dešpektom sa pozrela na Maroša Kotára.

„Pán odporca, ukladám vám peňažnú pokutu za pohrdanie súdom vo výške stopäťdesiat eur,“ povedala a odvrátila od neho pohľad. Maroš Kotár otvoril od prekvapenia ústa. Právny zástupca sa ošival vo vlastnej koži.

„Ako sa správa odporca k svojim dcéram?“

„Kým boli malé, ešte to šlo. Niekedy s nami zašiel do parku alebo do lesa na huby, keď sme boli na dovolenke v Tatrách. Ale väčšinu času tam prespal alebo pozeral v spoločenskej miestnosti televízor. Bola som rada, keď sa neopil a neurobil nám hanbu. Keď mal čistú hlavu a myseľ, občas sa správal milo. Modlila som sa, aby to tak zostalo. Aby sme boli rodina. Nikdy som si nepriala iné, len rodinu. Dievčatá mali rady otca, ale postupne, s pribúdajúcim časom, sa ho skôr báli. Dnes majú desať rokov a už mnohému rozumejú.“

„Boli niekedy svedkami verbálnych roztržiek medzi vami a vašim manželom?“

Drobná žena, s ebenovými vlasmi vyčesanými dohora, si odkašľala. Pri výpovedi si jednostaj poťahovala lem sukne a upierala pohľad pred seba.

„Snažila som sa, aby som tomu zabránila, ale nedalo sa. Môj muž vybuchol v nečakanej chvíli a ja som nikdy nevedela, čo urobí. Je pravdou, že spočiatku som aj ja kričala. Myslela som si, že ak sa nedám, prestane byť útočný. Niekde som čítala, že ak... ak agresorovi ukážete, že sa ho nebojíte, prestane ho to baviť a prestane si vás všímať. Ale nepomohlo to. Tak som si povedala, že radšej budem mlčať. No moje mlčanie ho ešte viac vytáčalo.“

„Môžete nám nejakú situáciu vykresliť?“

„Ja ani neviem, ktorú by som mala... Boli ich desiatky,

možno stovky. Raz prišiel domov... to sme už boli riadne rozhádaní, nefungovali sme spolu hádam zo tri mesiace. Rozumiete, ako to myslím...“

„Máte na mysli váš intímny život?“

Jana Kotárová mlčky pritakala.

„Vedela som, že má milenky. Najprv som tým trpela, no potom som si povedala, ako dobre, aspoň mi dá pokoj. Ale v ten podvečer, keď prišiel domov a ťahalo z neho ako zo suda, vedela som, že sa musím držať, aby som sa nenechala vyprovokovať. Hneď medzi dverami začal vykrikovať, kde si ty... a nazval ma vulgárne. Dievčatá sedeli pri stole v kuchyni a jedli fazuľový prívarok s párkom. Ich otec vošiel do kuchyne a povedal im, nejedzte to! Vaša matka vás chce otráviť. A viete o tom, že je HIV pozitívna? Nepoužívajte jej uteráky. A teraz, vy malé netvory, čo sa podobáte na matku a nebudete iné ako ona, zmiznite mi z očí, inak vám narobím na zadku klobásy! Peťka rýchlo vstala a zmizla v detskej izbičke, ale Pavlínka je tvrdohlavá a len tak sa nedá. Postavila sa oproti otcovi a bez slova mu hľadela do očí. Skríkol na ňu, že je drzý zasran, že ju huckám proti nemu a že si nezaslúži iné, ako poriadnu nakladačku.“

Sudkyňa počas výpovede navrhovateľky očkom sledovala odporcu. Na tvári sa mu usadil ironický úškl'abok. Odvrátila od neho pohľad. Zjavne mala čo robiť, aby zachovala mramorový výraz tváre.

„Páchal váš manžel fyzické násilie aj na deťoch?“

„Peťku udrel len vtedy, keď sa nevedela naučiť násobilku alebo napísala tvrdé y namiesto mäkkého... aj keď pravdou bolo, že dcérka to mala napísané správne, ale on si pri kontrole jej úloh zmyslel, že zavedie vlastné pravidlá a svoju gramatiku. Ale Pavlínku, tú často fackal tak, že jej hlavička lietala. Raz ju udrel tak, že si buchla temeno hlavy o stenu. Strašne som sa preľakla. Bol to hrozný, taký dutý, zvuk. Pavlínka sedela na posteli, keď na ňu zaútočil a na pár sekúnd stratila vedomie.“

Keď sa prebrala, musela vysypať obsah školskej tašky, aby vraj zistil, či nemá pri sebe nejaké drogy. Mala vtedy len osem rokov. Bolo to čosi neslýchané, hrozné!“

Sudkyňa sa pozrela na odporcu, ktorý sa pohojďaval na zadných nohách stoličky. Tváril sa tak, akoby sa ho to netýkalo.

„Obrátili ste sa na niektorý z úradov, aby manželovi dohovorili, aby prešetrili jeho správanie k deťom?“

„Hanbila som sa za to, že ho nedokážem opustiť,“ žena sklonila hlavu k hrudi a utrela si slzu, „obviňovala som sa. Keby som ho viac poslúchala, možno by nebol taký útočný, nahovárala som si. Stále som verila, že sa zmení. A naozaj, keď vytriezvel, sľuboval, že začneme nový život. Petke a Pavlínke nakúpil hračky, domčeky pre bábiky a zobral ich aj do zoologickej záhrady. Chceli vidieť okrem zvieratiek pavilón s pravekými dinosaurami. Myslela som si, že sa naozaj zmení, kvôli nám, ale neubehol ani týždeň a zase sme boli tam, kde predtým. Vlastne to bolo ešte horšie. Jeho agresivita sa stupňovala. Až vtedy som zavolala políciu.“

„Čo sa stalo v deň, kedy ste zavolali na políciu?“ spýtala sa sudkyňa. Vzala si do rúk ceruzku s ostrým hrotom a zabodla ho podvedome do spisu.

„Myslela som si, že v ten deň bude môj manžel pokojný, pretože deň predtým mal amok. Zvykli sa mu striedať zlé nálady s lepšími. Ale nebolo tomu tak. Večer prišiel domov pripitý. Vyhádzal cez balkón všetky moje olejové farby, štetce a paletu. Bála som sa, že vyhodí aj maliarsky stojan, ale on namiesto toho začal ako zmyslov zbavený vykrikovať, že nás viac živiť nebude... a otvoril mrazničku. Vytiahol na kosť zmrznuté balíčky s mäsom a vyšmaril ich cez otvorený balkón. Kričala som, že niekto môže stáť pod domom. Viete, pani sudkyňa, bývame na ôsmom poschodí, ak by to zamrznuté mäso niekoho trafilo, mohlo ho aj zabiť. Bol ako nepričiteľný a keď som videla, že ide na mňa zaútočiť, utiekla

som do záchodu a zamkla sa. Deti vtedy neboli doma. Dlho bolo ticho. A potom buchli vchodové dvere. Myslela som si, že odišiel z bytu, tak som vyšla von zo záchodu a len čo som otvorila dvere, rozdrapil ich, schmatol ma za vlasy a napľul mi do tváre.“

Maroš Kotár sa oboma dlaňami rúk oprel o stôl. Svoju ženu zabil pohľadom. Akoby jej sľuboval, však počkaj, to si odskáčeš!

„Čo si vymýšľaš, ty špina, to ty si ma ochrachala! No však počkaj, raz ty prídeš domov.“

„Vyhrážate sa? Na súde?!“ hlas sudkyne preskakoval. „Ešte raz prerušíte výsluch navrhovateľky, udelím vám ďalšiu poriadkovú pokutu, rozumeli ste mi?“

„Dobre, dobre... už som ticho.“

Žena v talári sa obrátila na navrhovateľku.

„Pokračujte, prosím, pani navrhovateľka.“

„Deň predtým dcéry prišli zo školy a len čo si urobili úlohy, odvieďla som ich k strýkovi. Manželovmu bratovi. Mali u neho zostať aj na noc. Vždy sa o ne zaujímal viac než vlastný otec. Mali ísť s Andrejom... teda ako vravím, so svojím strýkom do kina na... už si ani nespomínam, ako sa volal ten kreslený film... a ja som mala čas na seba. Vlastne na maľovanie. Jedna firma si u mňa objednala do interiéru zasadačky dva obrazy. Kytice. Tešila som sa, ako si v pokoji budem maľovať. Manžel mal odcestovať na montáž. Keď som prišla domov, naozaj zmizol nielen jeho kufor, ktorý som mu dva dni predtým zbalila, aj on nebol doma. Uľavilo sa mi. Pracovala som azda trištvrte hodiny, keď sa otvorili dvere bytu. Myslela som si, že švagor prišiel, lebo niečo zabudol.“

„Váš švagor má kľúče od vášho bytu? Alebo si otvoril kľúčikmi vašich dcér?“

„Čože?! No to sa mi snád' sníva!“ zamrmlal prekvapený Kotár. Nik si ho však nevšimol. Nikoho nezaujímal jeho

zarazená tvár. Z úst jeho manželky sa ďalej valili slová ako pretrhnutá hrádza.

„Nie, nebol to môj švagor a ani nemá kľúče od nášho bytu. Vo dverách stál môj muž. Vykrikoval, kam som si schovala milenca, či sa nedrží pazúrmí o rímsu na balkóne alebo nie je zavesený na štangli v skrini. Začal behať po byte, otvárať všetky skrine, zásuvky, a ja som vedela, že je zle. Až vtedy som pochopila, že na žiadnu služobnú cestu nemal ani ísť, lebo ho na ňu nemá ani kto poslať. Ako som sa neskôr dozvedela, z práce ho vyhodili už pred dvoma týždňami...“ Jana Kotárová zmĺkla, akoby stratila niť.

„Čo sa stalo potom?“ spýtala sa žena v talári.

„Bála som sa, že ma zmláti. Nerobil to často, skôr ma týral psychicky, ale čo urobil v ten deň, na to nikdy nezaбудnem. Vyhrnul si rukávy a povedal, a ide sa na to. Začal vyhadzovať zo skríň moje šaty. Strihal ich, trhal a vyhadzoval von z okna. Po šatách prišli na rad črepníky. Vie, ako mám rada kvety... Prevracal ich, vysýpal hlinu na zem, lámal ich. Stiahol luster v obývačke a ten rozkopal. Ovocie v miskách, ktoré som kúpila dcérkam, hodil na zem a poskákaval po ňom. Všetky ich hračky hádzal o zem, kričal a vyhrážal sa, že ma raz zabije, lebo si nič iné nezaslúžim. A potom sa vrhol na hotové plátna a tie rozrezal. Celá moja niekoľkoročná práca, všetky moje obrazy... on v priebehu niekoľkých minút zničil. Vykrikoval, že ma podaromnici živí, že som k ničomu, že mi treba ubrať kyslík a skrátiť reťaz. Mlátiť ma tak, že by som si to zapamätala. A že keď to nerobili v detskom domove, on ma naučí, ako sa správať k mužovi. Keď pohadzoval z poličiek v kuchyni všetky sklenené dózy, bolo tam toľko skla po zemi... Na rad prišiel koberec... Rozrezal ho na dve polovice a povedal, že odteraz nás bude deliť demarkačná čiara... Pamätám si, že ma ten termín z jeho úst prekvapil, ale nebola som schopná uvažovať ani nič urobiť. Len som kričala, že zavolám políciu. On na to odstrihol šnúru telefónu

a schmatol môj mobil, ktorý hodil o zem. Snažila som sa ujsť z bytu, ale zamkol dvere a vtedy začal zo mňa strhávať šaty... Strašne som sa bála, že ma znásilní, ale on... akoby si to v okamihu rozmyslel. Odomkol, vysotil ma pred dvere len v spodnej bielizni... Zazvonila som u susedov a od nich zavolala políciu," navrhovateľka si nevšimala slzy, ktoré sa jej rinuli dolu vychudnutou tvárou. Lícne kosti jej akoby ešte väčšmi vystúpili a oči jej plávali v slzách. Už sa ich ani nesnažila utierať.

„Čo sa stalo potom?“ spýtala sa sudkyňa a znovu venovala pohľad plný dešpektu odporcovi.

Tomu sedel na tvári úškrn. Pomaly otváral a zatváral oči, akoby ho to, čo počuje, nudilo.

„Prišli hádam do piatich minút. Keď som zazvonila u nás doma, Maroš prišiel otvoriť. Mal na sebe pruhované pyžamové nohavice a vlasy mal rozstrapatené, akoby práve vstal. Povedal... doslova policajtov vítal... povedal, ako dobre, že ste prišli... a zaklamal, že je po nočnej. A potom im so zúfalým výrazom v tvári povedal, pozrite sa, čo tu v byte urobila moja hysterická manželka! Chcel som vás volať, ale si to predstavte, prestrihla šnúru od telefónu... Ja som z nej naozaj zúfalý! A to všetko len preto, že sa s ňou chcem rozviesť. Viete, ona je flandra... označil ma tak, že som flandra, ktorú pristihol pri súložii v jeho byte, v jeho manželskej posteli, a že to bolo pred dvoma hodinami... Môjho údajného milenca vyhodil a ja som vraj začala zúriť a rozbíjať všetko, čo mi prišlo pod ruku. A potom vystrúhal takú grimasu, akože je zúfalý, lebo si so mnou už nevie poradiť... A že čo vraj komu kedy v živote urobil, keď je takto potrestaný... Nebola som schopná slova. Tí muži sa na mňa pozreli tak, akoby som bola tá posledná na svete. Uverili manželovi. Vôbec sa neunúvali zistiť, ako to v skutočnosti bolo. Úlohu utrápeného zúfalca hral môj manžel naozaj dokonale. Keď policajti odišli, muž sa začal smiať

ako zmyslov zbavený a povedal, že dnes ma už biť nebude, že si niečo musí nechať aj na zajtra.“

V tom okamihu Maroš Kotár vyskočil zo stoličky a nashiroko rozhodil obe ruky. Prstom pravej ruky mieril proti navrhovateľke. Tá sa na neho ani nepozrela.

„Klameš, až sa ti z uší parí! To ty si narobila ten bordel. A z bordelu si aj prišla. No len povedz, priznaj sa, s kým si sa zliezala.“

„Pán odporca, udeľujem vám ďalšiu poriadkovú pokutu, tentoraz vo výške dvesto eur za pohrdanie súdom.“

Len čo to sudkyňa vyslovila, právny zástupca opätovne dohovárал Marošovi Kotárovi:

„Sadnite si, prosím, nemôžete neustále vyskakovať a pre-rušovať výpoveď.“

„Volali ste ešte niekedy políciu?“ žena v talári už nevenovala pozornosť odporcovi. S otázkou sa obrátila na Janu Kotárovú, ktorej sa od napätia a vyčerpania podlamovali nohy.

„Ešte jeden raz... aj keď som neverila, že by to niečo pomohlo. Ja som ich vlastne nevolala, ja som tam utekala.“

„Čo sa vtedy stalo?“

„Pár dní po tom... myslím, že to boli tri dni na to, ako bola u nás polícia... Petka a Pavlínka boli v škole. Bolo to doobeda. Ešte aj v ten deň som sa snažila upratať byt po tom, čo... však viete... to, o čom som hovorila. Môj muž bol doma. Ležal v obývačke, kam som sa presťahovala ja zo spálne už pred pár týždňami, a civel do stropu... Odrazu sa postavil a povedal, že sa ideme hrať. Tušila som, že má niečo za lubom, no ani v päte som nemala, že by sa chcel so mnou hrať ruskú ruletu...“

„Chcete povedať, že na vás vytiahol zbraň?“ sudkyňa zvýšila hlas.

„Ježišmária, to je klamárka! Ja som v živote nedržal žiadnu zbraň v ruke! Bodaj si vyschla, ty krava nebeská! Za krivé obvinenie ťa zabásnu, až sčernieš. Ja ťa udám za ohováranie!“

Maroš Kotár namieril prst voči manželke, ale zostal sedieť. Nenávistne hľadel na Janu Kotárovú. Roztriasla sa. Oprela sa dľaňami o stôl a v hrdle jej narástla obrovská knedľa.

„Upokojte sa, pán odporca. Dostanete slovo! Už čoskoro! A vy pokračujte.“

Jana Kotárová si utriedila myšlienky a rozhodla sa, že už nebude ani pred svetom, ani sama pred sebou, nič tajiť. Musí to dotiahnuť do konca, aby mohla začať. Žiť slobodne.

„Bol to malý revolver. Najprv si ho pritlačil k spánku... ja už neviem... k ľavému, či k pravému... Stála som oproti nemu, on bol opretý o zárubňu dverí. Kričal na mňa, že sa mi do konca života vryje obraz jeho mozgu rozstreknutého na stene, že ja som na vine, že sa chce zabiť, lebo sa to so mnou už nedá vydržať. Verila som, že to urobí. Keď sa odrazu začal smiať, uľavilo sa mi, aj keď to bol hnusný žart! Ale potom mu tvár stvrdla a revolver obrátil proti mne. Spýtal sa ma, či viem, čo je ruská ruleta. V tom okamihu som nevedela ani to, ako sa volám. Priložil mi zbraň k hlave, potiahol spúšť a vystrelil... naprázdno. Stála som ako prikovaná... a ja som sa... ja som sa od strachu pocikala.“

„Námietka! Ničím nepodložené. Môj mandant nikdy nevlastnil žiadnu zbraň,“ ozval sa, vstávajúc zo stoličky, právny zástupca Kotára.

„Dostanete sa k slovu. Pani navrhovateľka, aj keď sa to hrozne počúva, pokračujte, prosím.“

Jana Kotárová prestúpila z nohy na nohu. Pocítila krč v šiji. Nedokázala obrátiť hlavu ani doľava, ani doprava.

„Myslela som, že ma zabije. Povedal, že som mala šťastie, bubienok revolveru bol prázdny. A uškrnul sa, keď mi priložil zbraň na hrud' a povedal, že tentoraz možno nebude strieľať naprázdno... Nebola som schopná pohnúť sa. Bola som úplne paralyzovaná. Zatvorila som oči a jediná moja myšlienka patrila dcéram. Muž sa znovu začal smiať a zbraň si schoval do vrecka nohavíc. Povedal, že celé týždne premýšľala nad tým,

ako docieli to, aby ma zbavili svojprávnosti alebo ako ma dostane na cintorín... ale že si uvedomil, že tá hra na mačku a myš sa mu zapáčila. A potom odstúpil od dverí a pustil ma von. Smial sa, že si mám kúpiť pampersky, keď nezvládam záťažové situácie. Utekala som k susedom a odtiaľ zavolala najprv švagrovi. Mal vypnutý telefón. Vedela som, že je na pracovnom jednaní. Skúsila som teda švagrinej:

„Máte na mysli sestru vášho muža?“

„Áno, manžel má sestru. Nevychádzame zle, aj keď sa často nestretávame. Nechcela som volať svokre, ale nakoniec, keď mi ani švagrína nezdvihla, vyťukala som číslo k nej domov. Prosila som ju, aby si prišla vziať svojho syna, lebo sa načisto zbláznil. Nakričala na mňa, že blázon som ja a že jej mám dať pokoj. O tom, že by jej syn strieľal v byte, nechcela ani počuť. Tvrdila, že nikdy žiadnu zbraň nemal. Iba ak vzduchovku. A v tej mal vždy len slepé náboje.“

„Klameš,“ zašepkal Maroš Kotár. Zaťal zuby. Sudkyňa sa tvárila, že ho nepočula.

„Čo ste urobili potom?“

„Išla som na políciu...“

„Aby si ma udala, čo? Ale si nepochodila! Klamárka, však ťa oni prevetrali!“ vykrikol odporca, ale súdna sieň akoby nemala uši. A pre jeho ženu bol len vzduch. Ťažký a nedýchatelný.

„Predvolali ho na výsluch. Všetko poprel... a vec bola uzatvorená. V ten deň, ako sa to stalo, som počkala dievčatá pred školou a keď som ich vyzdvihla, odišli sme k susedom. A tam sme zostali, kým po nás neprišiel švagor.“

„Že sa nehanbíš! Zliezaš sa s mojím bratom! Že ťa hanba nefackuje!“

„To bolo posledný raz, čo ste vstúpili do výsluchu, pán odporca. Vám tie dve poriadkové pokuty nestačili?“ karhavý pohľad sudkyne Kotára nevystrašil. Zašomral si pomedzi zuby, že on na platenie pokút má. Na rozdiel od jeho ženy.

Zodvihol hlavu a s odporom pozrel najprv na manželku, potom na sudkyňu.

„Šak dobre, už som ticho. Ale to sa fakt nedá počúvať.“

„A doteraz bývate u odporcovho brata? U švagra?“

„Áno,“ krátko odvetila mladá žena. Prestúpila z nohy na nohu. Preniesla váhu svojho drobného tela. Netúžila po inom, len si sadnúť. Zatvoríť oči a byť ďaleko od všetkého. Ešte to musí vydržať. Už to dlho nebude trvať, pomyslela si.

„To je všetko, čo ste chceli súdu povedať?“ spýtala sa predsedníčka senátu.

„Nedokážem s ním žiť. Cítim voči nemu neprekonateľný odpor. Nemôžem sa mu ani do očí pozrieť.“

„Ani sa nedivím! Za toľké klamstvá, čo si tu natárala.“

„Pani právna zástupkyňa, chcete sa niečo spýtať svojej mandantky?“

Právna zástupkyňa sa obrátila na svoju klientku.

„Stretáva sa teraz váš manžel s dcérami?“

„Nie. A ja to ani nechcem. Chcem požiadať súd o zákaz styku otca s deťmi.“

„Prispieva na ne nejakou čiastkou? Posiela vám peniaze na dcérky?“

„Nie. Už niekoľko mesiacov ich nevidel a ani sa o ne nezaujíma,“ stručne odpovedala Jana na všetky otázky svojej právnej zástupkyne.

„Ďakujem, to je všetko,“ povedala a sadla si na stoličku.

„Ešte aby som jej ich nosil. Mala si po ne prísť,“ zašomral nahlas Kotár a prstami si prešiel po štiči.

Sudkyňa sa obrátila na jeho právneho zástupcu:

„Pán právny zástupca, máte nejaké otázky na navrhovateľku?“

Sivovlasý šesťdesiatnik si nervózne napravil motýlika pod krkom a vstal. Nasadil bojový tón, neustále pokyvávajúc príliš veľkou hlavou na úzkych pleciach.

„Áno, mám. A hneď niekoľko.“

„Nech sa páči.“

„Povedali ste, pani navrhovateľka, že môj mandant chodil s vami na dovolenky. Kto ich platil?“

„On. Ale ja som vtedy nemohla. Najprv som bola na materskej dovolenke a potom Pavlínka ochorela na celiakiu a nemohla sa stravovať v školskej...“

Právny zástupca ju prerušil, ani nestihla dokončiť myšlienku.

„Kto financoval celý chod domácnosti, kým ste ju neopustili?“

„Musím povedať, že domácnosť z väčšej časti financoval on.“

„Kto on?“ právny zástupca Maroša Kotára nadvihol obrvy.

Jana sa na neho pozrela a rýchlo dodala:

„Môj muž. Odporca. Platil všetky šeky a ja som nakupovala potraviny.“

„Za svoje? Hovoríte, že stále nie ste zamestnaná. Nemáte teda trvalý a pravidelný príjem. Maľujete sem-tam na objednávku.“

Jana Kotárová sa nervózne zatriasla. Hlava jej poskočila na tenkom krku. Do úst sa jej navalili sliny. Snažila sa ich rýchlo prehĺtať.

„Už pracujem. Na polovičný úväzok. V knižnici. Nie je to moja profesia, ale zobrala som to, kým si nenájdem niečo lepšie. A aj teraz maľujem na objednávku. Už som spomínala...“

„Odvádzate riadne dane tomuto štátu? Viete, že by ste mohli byť za to súdená?“ zaútočil starší muž.

Právna zástupkyňa prudko vstala.

„Protestujem! Moja mandantka nie je súdená pre neplatenie daní!“

„Námietka sa zamieta. Odpovedzte,“ prikázala sudkyňa. Právna zástupkyňa si sklamane sadla.